DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 18. června 2019

k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu Chorvatska v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030

(2019/C 297/11)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ([1]), a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V souladu s čl. 3 odst. 1 a přílohou I nařízení (EU) 2018/1999 má každý členský stát povinnost předložit Komisi návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období od roku 2021 do roku 2030. První návrhy integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu měly být předloženy do 31. prosince 2018.

(2) Chorvatsko předložilo svůj návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 28. prosince 2018. Předložení tohoto návrhu je základem a prvním krokem iterativního procesu mezi Komisí a členskými státy za účelem finalizace integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a jejich následné implementace.

(3) Podle nařízení (EU) 2018/1999 má Komise povinnost návrhy integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu posoudit. Komise chorvatský návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu komplexně posoudila, přičemž vzala v úvahu příslušné prvky nařízení (EU) 2018/1999. Toto posouzení ([2]) se zveřejňuje spolu s tímto doporučením. Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí.

(4) Doporučení Komise se mohou zejména zaměřit na: i) úroveň ambicí cílů, úkolů a příspěvků za účelem společného dosažení cílů energetické unie, a zejména cílů Unie pro rok 2030 v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, jakož i úroveň propojitelnosti elektroenergetických soustav, které hodlá členský stát dosáhnout v roce 2030, ii) politiky a opatření týkající se cílů na úrovni členského státu a Unie a další politiky a opatření, které mohou mít přeshraniční přesah, iii) veškeré další politiky a opatření, jež mohou být vyžadovány v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu, iv) interakce mezi stávajícími a plánovanými politikami a opatřeními zahrnutými do integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu v rámci jednoho rozměru i různých rozměrů energetické unie a jejich konzistentnost.

(5) Při vypracování svých doporučení Komise zohlednila, že na jedné straně musí sečíst určité kvantifikované plánované příspěvky všech členských států, aby bylo možné posoudit ambice na úrovni Unie, a na straně druhé musí být dotčenému členskému státu poskytnut dostatek času na to, aby doporučení Komise řádně zohlednil předtím, než finalizuje svůj vnitrostátní plán.

(6) Doporučení Komise týkající se ambicí členských států ve věci obnovitelných zdrojů energie vycházejí ze vzorce uvedeného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích.

([1]) Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) SWD(2019) 224.

(7) Pokud jde o energetickou účinnost, vycházejí doporučení Komise z posouzení ambicí členského státu popsaných v návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu ve srovnání s kolektivní úrovní úsilí nutného k dosažení cílů Unie, přičemž jsou zohledněny poskytnuté informace o specifických vnitrostátních okolnostech, je-li to na místě. Konečné vnitrostátní příspěvky v oblasti energetické účinnosti by měly odrážet nákladově efektivní potenciál k úsporám energie a měla by je podporovat spolehlivá dlouhodobá strategie renovací budov a opatření přijatá k dosažení povinných úspor energie podle článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ([3]). Členské státy by měly rovněž prokázat, že řádně zohlednily zásadu „energetická účinnost v první řadě“ tím, že vysvětlí zejména to, jak energetická účinnost přispívá k nákladově efektivní realizaci vnitrostátních cílů konkurenceschopného nízkouhlíkového hospodářství, zabezpečení dodávek energie a řešení otázky energetické chudoby.

(8) Nařízení o správě ukládá členským státům, aby poskytly obecný přehled investic, které jsou k dosažení cílů, úkolů a příspěvků stanovených v integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu zapotřebí, jakož i obecné posouzení zdrojů těchto investic. Vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu by měly zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření v zájmu zajištění jistoty investic.

(9) Komise současně v rámci cyklu evropského semestru 2018–2019 klade silný důraz na investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu. To se odráží ve zprávě o Chorvatsku pro rok 2019 ([4]) a v doporučení Komise pro doporučení Rady pro Chorvatsko ([5]) v rámci evropského semestru. Komise ve svém posouzení návrhů integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu zohlednila nejnovější zjištění a doporučení, která vyplynula z evropského semestru. Doporučení Komise doplňují nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru. Členské státy by měly rovněž zajistit, aby nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru byla zohledněna i v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu.

(10) Nařízení o správě dále od každého členského státu vyžaduje, aby ve svém návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, jenž má být předložen do 31. prosince 2019, řádně zohlednil jakákoli doporučení Komise, a pokud se dotčený členský stát doporučením nebo jeho podstatnou částí neřídí, měl by pro to předložit odůvodnění a zveřejnit je.

(11) Je-li to na místě, měly by členské státy ve svých integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a v pozdějších aktualizacích vykazovat tytéž údaje, jaké vykazují Eurostatu nebo Evropské agentuře pro životní prostředí. Využívání stejných zdrojových údajů a evropských statistik, jsou-li k dispozici, má rovněž zásadní význam pro výpočet výchozího scénáře pro účely modelování a odhadů. Využití evropských statistik umožní lepší porovnatelnost údajů a odhadů použitých v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu.

(12) V konečném integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu mají být zahrnuty veškeré prvky přílohy I nařízení (EU) 2018/1999. V tomto kontextu by měly být posouzeny makroekonomické, a je-li to proveditelné, i zdravotní, environmentální, dovednostní a sociální dopady a dopady na zaměstnanost a oblast vzdělávání plánovaných politik a opatření. Do přípravy konečného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu by měla být zapojena veřejnost a další zúčastněné subjekty. Tyto a další prvky jsou podrobně popsány v pracovním dokumentu útvarů Komise, který se zveřejňuje spolu s tímto doporučením ([6]).

(13) V konečném plánu by měla být zohledněna soudržnost mezi různými rozměry. Například plány Chorvatska na posílení energetické bezpečnosti prozkoumáním možnosti zvýšit produkci domácích zdrojů uhlovodíků by měly být posuzovány v porovnání s dosažením cílů týkajících se rozměru snižování emisí uhlíku a zásady „energetická účinnost v první řadě“. Cíle v rozměru výzkum, inovace a konkurenceschopnost musí podpořit úsilí plánované pro ostatní rozměry energetické unie. Dalšími příklady jsou dopady zvýšeného využívání bioenergie na započítané emise a jejich pohlcení v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví a dopady rizik spojených se změnou klimatu na energetickou bezpečnost.

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).
([4]) SWD(2019) 1010 final.
([5]) COM(2019) 511 final, 5. června 2019.
([6]) SWD(2019) 224.

(14) V konečném integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu by bylo vhodné podrobněji popsat aspekty týkající se konkurenceschopnosti se zahrnutím zejména odvětví nízkouhlíkových technologií, včetně snižování emisí uhlíku v průmyslových odvětvích náročných na energii a s vysokými emisemi uhlíku. Na tomto základě by bylo vhodné stanovit měřitelné cíle do budoucna definované spolu s politikami a opatřeními k jejich dosažení a vhodně je propojit s podnikovou a průmyslovou politikou. Kromě toho by se měl plán více zaměřit na interakci s oběhovým hospodářstvím s důrazem na její přínosy, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů.

(15) Doporučení Komise pro Chorvatsko vycházejí z posouzení návrhu integrovaného plánu Chorvatska v oblasti energetiky a klimatu, které se zveřejňuje spolu s tímto doporučením ([7]),

DOPORUČUJE CHORVATSKU:

1. Podpořit vítanou úroveň ambicí ve výši 36,4 % podílu energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030 jako příspěvku Chorvatska k cíli Unie v oblasti obnovitelné energie pro rok 2030 podrobnými a kvantifikovanými politikami a opatřeními, které jsou v souladu s povinnostmi stanovenými ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ([8]), aby bylo umožněno včasné a nákladově efektivní dosažení tohoto příspěvku. Zvýšit úroveň ambicí v oblasti vytápění a chlazení, aby byl splněn orientační cíl uvedený v článku 23 směrnice (EU) 2018/2001, a zvýšit úroveň ambicí, aby byl splněn cíl v odvětví dopravy uvedený v článku 25 směrnice (EU) 2018/2001. Poskytnout další podrobnosti a zavést opatření ohledně rámců umožňujících samospotřebu a společenství pro obnovitelné zdroje v souladu s články 21 a 22 směrnice (EU) 2018/2001.

2. Zvýšit ambice, pokud jde o snížení jak konečné spotřeby energie, tak spotřeby primární energie s ohledem na potřebu zvýšit míru úsilí pro dosažení cíle Unie v oblasti energetické účinnosti pro rok 2030. Toto úsilí podpořit politikami a opatřeními, které by do roku 2030 přinesly další úspory energie. Podpořit navrhované politiky a opatření prostřednictvím posouzení dopadů, které odhadne očekávané úspory, a poskytnout realistický časový rámec pro provádění stanovených opatření.

3. Definovat perspektivní a měřitelné cíle v souvislosti s integrací trhu, zejména opatření k rozvoji likvidních a konkurenceschopných velkoobchodních a maloobchodních trhů prostřednictvím podpory vnitrostátní hospodářské soutěže, dosažení pokroku na cestě k plně tržním cenám a odstranění překážek pro přeshraniční obchod.

4. Dále rozpracovat vnitrostátní cíle a cíle financování, pokud jde o výzkum, inovace a konkurenceschopnost, jež se vztahují specificky k energetické unii a jichž má být dosaženo od nynějška do roku 2030, aby byly snadno měřitelné a vhodné pro účely podpory dosahování cílů v ostatních rozměrech integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu. Podpořit uvedené cíle specifickými a adekvátními politikami a opatřeními včetně těch, jež mají být vypracovány ve spolupráci s ostatními členskými státy, jako je Evropský strategický plán pro energetické technologie.

5. Pokračovat v regionální spolupráci v souvislosti s vnitrostátním plánem v oblasti energetiky a klimatu v rámci skupiny na vysoké úrovni pro propojení energetiky střední a jihovýchodní Evropy (CESEC). Ta by se mohla zaměřit zejména na otázky, jako je další integrace vnitřního trhu s energií, posuzování přiměřenosti systému, spravedlivá transformace, snižování emisí uhlíku a zavádění obnovitelných zdrojů energie. Prozkoumat přeshraniční potenciál a makroregionální aspekty koordinované politiky v oblasti energetiky a klimatu, zejména v jadranském regionu, s cílem snížit uhlíkovou stopu regionu a zavést ekosystémový přístup.

6. Rozšířit analýzu investičních nákladů a zdrojů, včetně odpovídajícího financování na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni, jež je v současné době provedena pro některá opatření v oblasti dopravy a energetické účinnosti, na obecný přehled investičních potřeb pro modernizaci hospodářství prostřednictvím dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu. Zvážit rovněž nákladově efektivní převody do jiných členských států podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ([9]) jako zdroje financování.

7. Uvést veškeré dotace v energetice, zejména včetně dotací na fosilní paliva, a opatření přijatá k jejich postupnému zrušení.

([7]) SWD(2019) 224.

([8]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

([9]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26).

8. Doplnit analýzu interakcí s politikou v oblasti kvality ovzduší a emisí do ovzduší o další kvantitativní informace, alespoň se zahrnutím požadovaných informací o předpokládaných emisích látek znečišťujících ovzduší v rámci plánovaných politik a opatření.

9. Lépe integrovat aspekty spravedlivé transformace, zejména uvedením dalších podrobností o dopadech plánovaných cílů, politik a opatření na sociální oblast, zaměstnanost a dovednosti. Dále rozpracovat koncepci pro řešení otázek energetické chudoby, mimo jiné posouzením počtu a druhu domácností trpících energetickou chudobou, aby bylo možné posoudit potřebu pro orientační cíl snížení energetické chudoby, jak vyžaduje nařízení (EU) 2018/1999.

V Bruselu dne 18. června 2019.

Za Komisi

Miguel ARIAS CAÑETE

člen Komise